

Előadás Csákváron. 2017

*Ímé, én elbocsátlak titeket mint juhokat a farkasok közé;
Legyetek azért okosak mint a kígyók és tiszták mint a galambok*
Máté ev. 10:16

Kedves Testvéreim,

Ennek az előadásnak a címét magam választottam. Ez pedig egy másik, szintén itt Csákváron ugyanebben a körben 2013. július 20-án tartott előadásom folytatása. Ezért osztottam ki a jelenlevők között azt a régi előadást. Így ismétléseket megelőzhetek.

Meg vagyok győződve arról, hogy a magyarság egyik fontos küzdelme a maga létéért jelenleg Nyugat-Európában, Észak- és Dél-Amerikában és Ausztráliában folyik. Azon a területen, ahol mi működünk, Nyugat-Európában folyik le történeti szükségyszerűséggel a reflexió, a szemlélődő gondolkodás arról, amit teszünk, a történelmi helyzetről, amelyben vagyunk s a kérdésekről, amelyekkel konfrontálódunk. Amikor ezt tesszük, akkor felül kell emelkednünk a földrajzi helyzeten, amelyben vagyunk, szemünket a látóhatárra kell irányítanunk, mégpedig világtávlatban. Miért? Azért, mert a magyarság előtt kárpátmedencei történelme kezdete óta most nyílt ki először a földgömb. Ezt jól tudatosítanunk kell magunknak. Mi egy tenger nélküli – nem: egy óceán nélküli - országba nőttünk bele. Mi nem gyarmatosítottunk valahol messze tengereken túl – csupán a mesékben, ”az Óperenciás tengeren is túl”, ami az Über-Enns-et jelentette, ami még messze volt és van attól, hogy ott bármiféle tenger is látható legyen -, minket mindig mások próbáltak gyarmatosítani mind a mai napig. Energiánknak jó részét arra kellett s arra kell ma is fordítanunk, hogy a gyarmatosítás nyomása alól kiszabaduljunk. Ez a küzdelem tart bennünket életben. Mi olyanok vagyunk mint a pisztráng, amelynek az ár ellen kell úsznia, hogy megmaradjon maga és fajtája is.

Ez a konferencia a magyarság jelenlegi legnagyobb kihívásának van szentelve, t.i. annak a jelenségnek, hogy mi hirtelen mindenütt jelen vagyunk, a világ legkülönbözőbb sarkain s mindenütt egyszerre nyílt ki előttünk a világ. Ez történt akkor, mikor a gyarmatosító államoknak mint olyanoknak befellegzett. Mi ezekbe az országokba megérkeztünk mint menekültek, üres kézzel, csak a eszünkkel és a képességeinkkel. Bárhol élünk a világon, általában új hazáink megbecsült és értékelt tagjai vagyunk. Itt élünk Európa, Észak- és Dél-Amerika, Ázsia, Afrika, Ausztrália és Új-Zéland államaiban, itt, azaz a mi lakóhelyünkön, de kárpátmedencei háttérrel, magyar nyelvünkkel, kultúrvilágunkkal, olyan világban, amelyben velünk együtt számtalan más náció is próbál érvényesülni. Ugyanakkor felmerül a kérdés, hogy minket mi tart meg mint szociális egészet ezen a végtelen tengeren. Vagy valóban eltűnnénk a színtelenség semmiségében, amint azt oly sokan prófétálják nekünk s amint azt minden hatalmi eszközzel keresztül is akarnak nyomni mindenkorunk manipulált világában számunkra ismeretlen de éppen ezért hatalmas és erős anonyimuszok.

Igen, olyan világban élünk, amelyet rejtett szobákban ismeretlen tartalmú összeesküvések határoznak meg, amelyeknek az eredményeivel mint kész tényekkel szembesülünk, amikor már azokra semmi demokratikus befolyást nem lehet gyakorolni. A Von Coudenhoven-Kalergi-féle gonosz és gőgös ’Új Világrend’-tervek érvényesülnek s fognak mindjobban érvényesülni a mi világunkban. Zsarnoki módon. Ez tény s ezzel ily módon kell számot tartanunk. A fejünket a homokba dugni mit sem ér. Egy óriási, eszkatológiai dimenziójú küzdelemben veszünk részt. Azt, ami körülöttünk és a világunkban folyik, mi azért tudjuk felmérni és megérteni, mert ennek a keresztyén üdvtörténeti jelentőségét fel tudjuk fogni. Mert a világ történéseit csak az érti meg, aki azokat mint vallásos jelenségeket szemléli és a

keresztyén theológia szemüvegén keresztül látva helyezi el egy dinamikus, a jövőre irányuló egészben.

Reánk, magyar reformátusokra Isten a 20-ik és a 21-ik században óriási feladatokat szabott ki, amelyek erőnket messze felülmúlják. Az ezekkel járó küzdelemben negatív startpozícióból indulunk, mint szinte mindig az utolsó 500 év során. Ennek az értelme csak abban található meg, hogy 'elég néked az én kegyelmem'. Mi magyarok Isten mindennapi kegyelméből élünk. Anélkül már régesrég nem léteznénk. A mi létünk már maga isteni csoda. Feladatunk mindenekelőtt, hogy életben maradjunk. Mint nemzet és mint magyar református egyház. Ezt egyszerre mondom. Mondom ezt abból a történelmi helyzetből, amelyben mi nyugat-európai magyarok, magyar reformátusok, vagyunk.

895-ben az Árpád fejedelem vezette magyarok elhelyezkedtek a Kárpátmedencében. Már lakott volt e föld azelőtt is, mégpedig olyanok által is, akiket mi rokonnépeknek tekinthetünk, de Árpád magyarjai megvetették annak az országnak az alapjait, amelyik mindmáig fennáll. A pozsonyi csatában 907-ben megvédték a maguk földrajzi hatalmi pozícióját Európa kellős közepén, de nem mehettek tovább nyugat felé, mert ott már egy társadalmilag berendezkedett tömb helyezkedett el, amelyiket egyesített egy vallás – egy kultúra – és két nyelv: a népet Európa velünk szomszédos területein egyesítő német nyelv és a szellemi elitet európaszerte egyesítő latin. E két nyelvi világ – a franciával és olasszal együtt egy egésszé ötvöződött a Római Szent Birodalomban, amely fellépett mint a Nyugat-római birodalom és Nagy Károly hatalmi egészének az örököse annak a hatalmi patinájával és valóságos hatalmával. Mindez a megtelepedett, földművelő és városi berendezkedésű polgárosult társadalomban. Ez a hatalmi és kultúr-egész nem volt képes – és következésképpen nem is akarta – az idegen, 'más' magyarságot befogadni, hiszen az nem akart és nem is tudott velük közös nevezőre – értsd: ugyanazon vallási, nyelvi, gazdasági és társadalmi berendezkedésre – lépni. Ha pedig ezt meg is kísérelte, akkor nagysága és ereje következtében külön hatalmi erő-központot és konkurrenciát jelentett volna a tömb kiépült világa számára. Ily módon állt elő Európában egy cezúra, egy fal, amely 1945-1949-ben a 'Vasfüggöny' nevet kapta, de amelyik tulajdonképpen már a magyar honfoglalással kezdetét vette. Azért a magyar honfoglalással, mert a magyarok voltak azok, akik a Kárpátmedencét politikailag egyesítették s vallási beletagolódásukkal a 'nyugati' kultúrális, gazdasági és politikai egészbe itt is maradtak, identitásukat s önállóságukat megőrizték, megvédték s minduntalan újra és újra kiharcolták. A Vasfüggöny megmaradt a mongol invázió, az oszmán-török expanzió következtében, amelyet a nyugati tömb-kultúrvilág tulajdonképpen mint hatalmi eszközt használt fel, hogy ezt a 'Zwischeneuropát' gyarmatosíthassa. Ezt a geopolitikai realitást tapasztaljuk meg mind a mai napig az Európai Unióban folyó magyarelles akciókban, amelyeknek következtésképpen nem lesz soha vége. A magyar nyelvnek minden környező nyelvtől való különbözősége mindeennek egy külön 'gellert' ad s a magyarok nyelvi és viselkedésbeli 'mássága' mélylélektani igazolást nyújt azok számára, akiknek egy ilyen gyarmatosítható és gyarmatosított nép gazdaságilag és kultúrálisan kapóra jön. Ennek a tragikumát fejezi ki Ady Endre 'A Duna vallomása' című megrendítően igaz költeményében. A magyarság számára csupán délfelé nyílt terjeszkedési lehetőség. Ezt ki is használta oly módon, hogy az ott élő népeket meghagyta a maguk méltóságában és önállóságában. Mi nem kívántunk másokat gyarmatosítani. Ez a szteppék életbölcseése, ami sajnos számunkra 1920-ban negatív eredményre vezetett. Mi tehát a Közép-európai katlanban maradtunk. A tőlünk nyugatra eső világot nem hódítottuk, nem hódíthattuk meg, mivel az már egy zárt világ volt. Amikor pedig Amerika felfedezése után a világ a Földközi Tengertől elszakadva az Atlanti Óceán partjain kezdett kiépülni, Magyarországot megbénította a délről felnyomuló Törökország megadva Bécsnek a lehetőséget, hogy bennünket gyarmatosítson. Ezt a bezárkózást mi a reformáció

által tudtuk átívelni s a protestantizmus maradt a magyarság szellemi hídja a szabad erőteljes világ felé, amelyet a reformáció – különösképpen a kálvini reformáció – formált azzá, ami az ma. Ezt jól meg kell jegyeznünk magunknak ebben a körben, hiszen ennek mi vagyunk a szellemi örökösei.

A magyarságot egy eszmei kapocs tartotta össze történelme során: a Szent Korona eszme. Mi évszázadokig alkotmányos úton rendezkedtünk be a az Aranybulla alaptörvénye szerint a Szent Korona eszme szellemében, amelyet Verbőczy 1514-ben a Tripartitumban lefektetett s amely a magyarság alkotmányos egysége alapokmánya maradt. Magyar-országot a 16. és a 17. század pusztító viharai közepette – és az után is - két könyv tartotta meg: Verbőczy Hármaskönyve és a Károli Biblia. (Itt meg kell gondolnunk, hogy az ország lakosságának 85 százaléka protestáns volt, legnagyobb részt református.) A Szent Korona Eszme lényege az, hogy Uralkodó és Nemzet egy *alkotmányos egységet* alkot mint a Szent Korona két fele. Az ország pedig a Szent Korona tulajdona. Ez azt jelentette, hogy az ország földjéhez ragasztottuk magunkat, de egyetemes eszmei magaslaton. Ezért nem gyarmatosítottunk. Ismert a szó *‘Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita’* (Magyarországon kívül nincs élet, ha pedig van, az nem ilyen.) Ez a gondolatmenet – a Szent Korona Eszme - a Kárpátmedencét mint Magyarország szent földjét és állampolgárai egységét mint nemzetet megőrizte, de a nyelvre alapozott nemzettudatnak a Francia Forradalom után kifejlődött koncepciója – gazdasági kifejezést használva – *‘megváltoztatta a piacot’*. Ez vezetett Trianonhoz (1920) és Párizshoz (1947) szétszaggatva a magyarságot a Kárpátmedencében. Egyben a nemzetközi elvándorlás a magyarságot szétszórta az egész világon. *Jelenleg a magyarság lakóhelye a Kárpátmedence és a földgömb.* Ebből a realitásból kell gondolkodnunk.

A 19. század végén indult meg az amerikai emigráció. Másoktól eltérőleg én ezt pozitív módon ítélem meg. Ugyanebben a korban folyt le a nagy német és lengyel emigráció is más emigrációs hullámokkal egyetemben. Az első s később a második világháború utáni s később a forradalom utáni menekültáradatban a magyarság tömegei kerültek a Kárpátmedencétől nyugatra egészen új problémákkal szembesítvén a magyarság vezetőit, akik erre a feladatra nem voltak felkészülve, illetve 1949 után örültek, ha nem-kommunista gondolkodású magyarok eltűntek az országból. Nekünk - azonban saját történelmünk egyedülálló tapasztalatát kiindulópontnak tekintve - egy olyan néptől kell példát vennünk, amely szétszórtságban tartotta és tartja fenn magát, ez pedig a zsidó nép, azaz azok csoportja, akik magukat ily módon tekintik. Ezt a népet egy könyv és az arra alapuló összetartozás tudata fogja össze. A Könyv az, amelyet mi az Ószövetségnek nevezünk s amelyhez írások tömege csatlakozik s amelyet a keresztyénség emelt az Újszövetségben kijelentett egyetemes szeretet követelménye által univerzális túlhághatatlan magasságba. Ezen Újszövetség következtében vagyunk ma itt. A keresztyénség maga történelmileg a zsidó szétszórtsági hagyományokból épült ki. Népcsoportokat egzisztenciális eszmék tesznek nemzetté a közös sorsban, a közös származásban, közös veszélyben és a közös értékekben előálló egyesítő erő által. Ezt tudatosan kell átélni s mindenkinek át kell itatva lennie az összetartozás tudatától. Ezt kell tennünk nekünk is.

Ez az eszmei összetartozástudat az, amely jövőt teremt. Az, aki ma Szegeden él, holnap esetleg San Franciscóban keresi meg a kenyerét vagy egy német kisvárosban, esetleg Indiában vagy Ausztráliában. Ő mindazonáltal magyar marad s mind az ő számára mind a magyarság számára fontos, hogy az is maradjon s ily módon identitását és önértéktudatát megőrizze. A magyar közösségnek feladata, hogy őt ne veszítse szem elől, de neki is érdeke és feladata,

hogy keresse más magyarok közösségét, akikkel élettapasztalatot oszthat meg, ahol tanácsot kaphat s otthon marad a maga magyar kultúrvilágában. Kultúrvilág egyben vallásvilág. A vallás a sors reflexe, életuraló jelképek rendszere. Élet – ami mindenekelőtt önfenntartást jelent - és vallás ugyanannak a realitásnak a két arca. Ez az alapvető igazsága Reményik Sándor *A templom és az iskola* című költeményének. Ezért lényeges, hogy mi ne veszítsük szem elől a vallásos háttérünket s ilymódon megőrizzük önmagunk öntudati és társadalmi egységét. Így megőrizzük a magyarság egységét olymódon, hogy tudatosítjuk magunknak az egymás iránti elkötelezettségünket, ami egyben ösztönös érdekünk is, hiszen az életben számtalanszor kerülhetünk olyan helyzetekbe, amelyekben egy embertársunk megértő szeretetére szükségünk lehet. Az egyik magyar a másik magyar természetes testvére, akire számíthat és számít is. Erre nyujt természetes alapot a diaszpóra élménye. Amint a saját országunk határa *mögöttünk* bezárul, ösztönösen tudjuk, hogy összetartozunk.

Az eszmei kötöttségünknek a közösségi élményekben kell alakot kapnia. Ezek a közösségek személyiségek körül állnak elő. Ezért fontos, hogy erőteljes személyiségek legyenek jelen a diaszpóra központjaiban. Ez lényeges elem a jövőendő kiépítésében. A zsidó diaszpóra a rabbik körül épült ki és maradt fenn. Nekünk is szükségünk van fix lelkeszerekre, akik arcot adnak a magyar – a magyar keresztyén – identitásunknak. Ez azonban napjainkban több mint egyházi munka. Együttműködés szükséges egyházak között. A mai világ a keresztyén és a nem-keresztyén választóvonal két oldalán helyezkedik el. Az összekötő erő mindenekelőtt a keresztyén vonalon fut. Mi magyarok általában nem vagyunk dogmatikusok. Mi reformátusok mindenesetre mindig nyitottak voltunk a magyar keresztyén együttműködésre s ilymódon különösen alkalmasak erre a Nemzeti Küldetésre. Ez a Nemzeti Küldetés azonban egyetemes emberi küldetés a magyar történelem vonulatában. Mi magyarok mindig egyetemes eszmékért harcoltunk és azért hullattuk a vérünket. Mi a tiszta, egyetemes szeretetért keltünk harcra, amely a keresztyénség központi parancsa. Erre képesek vagyunk a katolikus és a református / protestáns oldal összefogásával. Erre az idők beértek.

Ezt csak Magyarország segítségével tudjuk megteremteni. Ez ugyanakkor magyar nemzeti érdek, magyar gazdasági és szellemi érdek. Mi kiépítettük a magunk közösségeit, azokat azonban egy rendszeres, professzionális egészbe kell befognunk. Ehhez menthetetlenül szükséges Magyarország segítsége. Ehhez az Anyaországnak kell akcióba lépnie. Erre vannak világos jelek is. A jelenlegi kormány lépések tömegét tette és teszi meg etéren. Nagyon jól tudjuk, hogy Magyarország mindig nehéz anyagi helyzetben volt és van. Mindazonáltal a kívánságokat ki kell mondanunk, mert akkor tudunk azokkal valamit kezdeni. Bele lehet őket építeni egy stratégiai tervbe.

Miért beszélek minderről egy egyházi konferencián? Azért mert minden rajtunk fordul, minden az egyházakon fordul. Mi vagyunk azok, akik mindenütt jelen vagyunk a cserkészekkel egyetemben, akik szintén az egyházakra támaszkodnak. Magyarság és keresztyénség összetartozik. Az Egyház mindig mindenütt jelen van. Mindenütt közösséget teremt. Eszmei közösséget, amely megszólítható s amely azt is akarja, hogy megszólítsák. Amely szolgálni akar az élet minden síkján, mert az Íge egyetemes erő. A mi feladatunk ezt megvalósítani. Reméljük, hogy a Magyar Állam ennek a jelentőségét felfogja s ezt a fejlődést anyagilag és politikailag támogatni fogja. Nekünk pedig kötelességünk ezt jó eredményre vinni. Ki kell dolgoznunk ennek a szolgálatnak a methodológáját. Ezt nekünk kell megtennünk, akik itt élünk. Ebben a diaszpóra és az Anyaország pompásan együtt dolgozhat.

Csákvár, 2017. július 14.

Tóth Miklós